

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

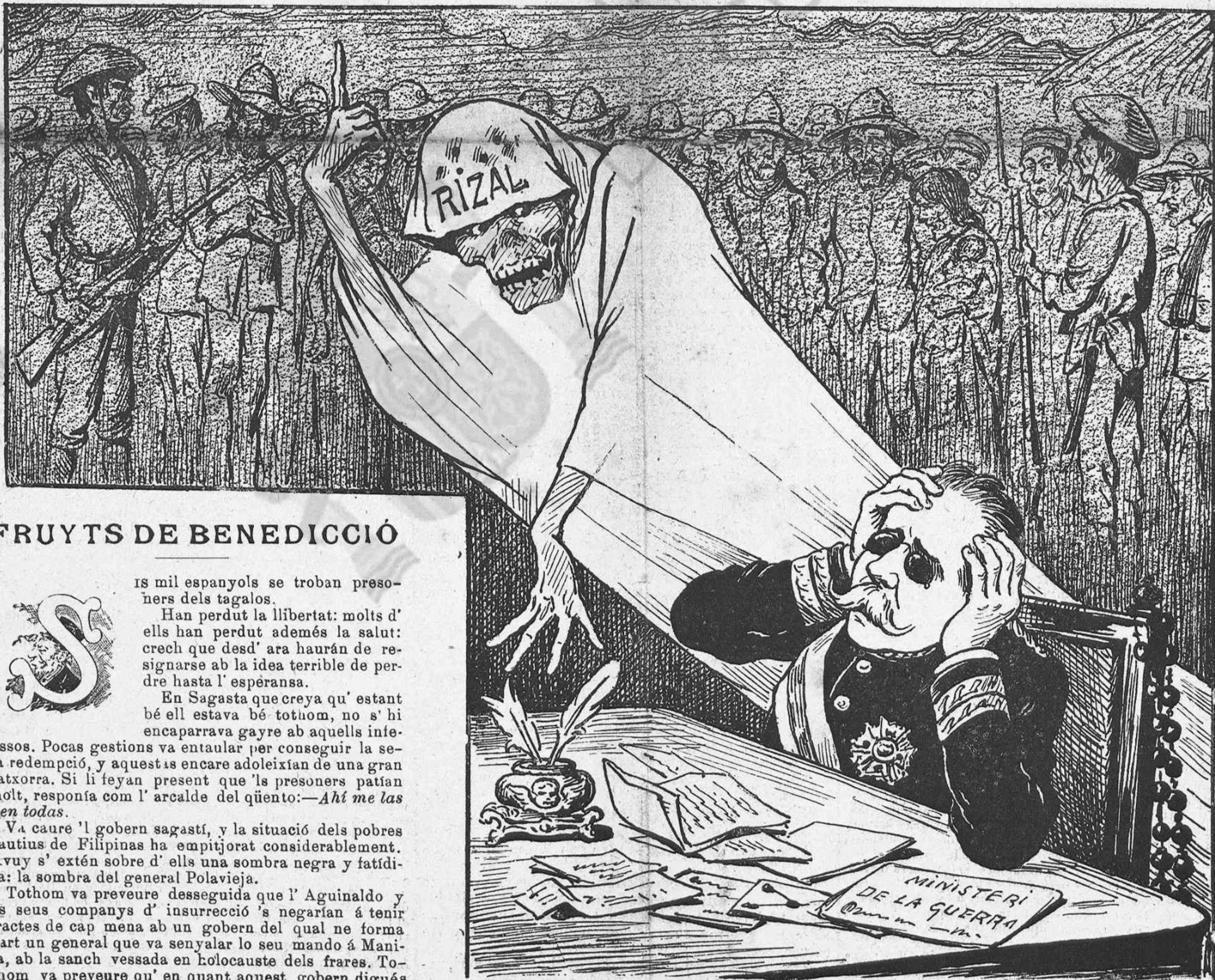
CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50 Cuba, Puerto-Rico y Estranger, 2'50.

LA SOMBRA DE 'N RIZAL

FRUYTS DE BENEDICCIÓ

Is mil espanyols se troban presoners dels tagalos.

Han perdut la llibertat: molts d'ells han perdut ademés la salut: crech que desd' ara haurán de resignarse ab la idea terrible de perdre hasta l'esperansa.

En Sagasta que creya qu'estant bé ell estava bé tothom, no s'hi encaparrava gayre ab aquells intel·ligents.

Pocas gestions va entaular per conseguir la seva redempció, y aquestas encare adoleixían de una gran patxorra. Si li feyan present que 'ls presoners patían molt, responía com l'arcalde del quënto:—*Ahí me las den todas.*

Va caure 'l govern sagastí, y la situació dels pobres cautius de Filipinas ha empitjorat considerablement. Avuy s'extén sobre d'ells una sombra negra y fatídica: la sombra del general Polavieja.

Tothom va preveure desseguida que l'Aguinaldo y 'ls seus companys d'insurrecció's negarían á tenir tractes de cap mena ab un govern del qual ne forma part un general que va senyalar lo seu mando á Manila, ab la sanch vessada en holocauste dels frares. Tothom va preveure qu'en quant aquest govern digués

Interposantse entre 'ls presos —«Remember!»—li va dihent:

sis mil ho pagan ab penas; págaho tú ab remordiment.

als insurrectes.—Torneunos els presoners—els tagalos havien de respondre.—Torneunos a n' en Rizal!

Tothom ho va preveure, menos els que van erigir al funest general en àrbitre del nou govern. La glorificació política de n' Polavieja, s' haurà conseguit a costa de la vida de sis mil espanyols, víctimes de l' adversitat.

Ja que no s' podia lograr per medi de la persuasió la llibertat dels presoners, cregué l' govern conseguirla a pes d' or y costós lo que costés. L' encàrrech d' entaular las degudas gestions fou confiat al arquebisbe de Manila. Podia aquest anar amontonant talegas y mes talegas fins a tancar la mala sombra del general cristià.

Pero 'ls yankees qu' están en guerra oberta ab els tagalos, se 'n han adonat de la maniobra y han interposat el seu veto.

—Los diners del rescat—diuhen—serviran sols per que l' Aguinaldo s' pogués proporcionar nous elements de guerra pera combatrens. Aixís, donchs, no hem de permetre que continúhin las gestions comensadas.

Els que s' figurava que a París havíam saldat definitivament las bofetadas rebudas dels yankees, haurán de inaugurar un nou compte corrent ab aquesta que acaban d' estamparnos a las galtas. Es botxornosa, pero ja la tenim. Donemne las gracias al govern de 'n Silvela y sobre tot a la bona sombra del general cristià.

Ara acudirém plorosos a las nacions civilizadas, per que en nom dels sentiments humanitaris ens dispensin l' obsequi de intervenir en lo rescat dels presoners de Filipinas, de manera que 'ls yankees no s' incomodin. Si aquellas se dignan ferho—lo qual es molt duptós—els ho agrahirém. Si 'ns responen com de costum ab un—Deu t' ampari, germaneta—devorarem aquesta nova humillació, ab resignació polaviejista; es a dir: ab resignació cristiana.

¡Cóm al general Polavieja no li bat el cor ó no se li remou el fetje, impelintlo a l' única resolució salvadora! Ell sol té la clau de la llibertat dels presoners de Filipinas. No s' necessita, per conseguirla, ni gastar diners, ni incomodar als yankees. Basta sols ab prestarse bonament al sacrifici.

El general cristià, tan amich dels frares, deu saber que hi ha un ordre—la dels Mercedaris—qu' en temps antichs, ja que no avuy, se dedicava a la redempció de cautius. Aixís donchs, no té mes que fer, que demanar als seus amichs un hàbit de aquesta ordre, posarse'l y embarcarse cap a Filipinas, veures ab l' Aguinaldo y dirli:—Vinch a oferirte la meua llibertat y la meua vida per la llibertat y la vida dels sis mil presoners que gemegan baix lo teu domini. Vinch a saldar el deute de sanch contret el dia que vaig fer fusellar a n' en Rizal. Estich a las tevas ordres, cóbrate'l.

Obrant aixís, guanyaria una página brillant en la Historia de la nació espanyola, y se 'n aniria de dret, com els màrtirs del cristianisme, a gosar de la gloria del Cel per tota una eternitat.

Pero jo ja ho veig: ara com ara no pot ferho. Avuy el general cristià està ocupadíssim, repartint turró als amichs y treballant com un desesperat pera guanyar el major número de puestos possible en las próximas elecciones de diputats a Corts.

P. K.

L' ACTITUT DELS SOCIALISTAS

Lo partit socialista s' belluga molt aquests dias com si aspirés a recobrar lo temps perdut en estérils vacilacions. Ocasión mes oportuna que l' actual, pera pendre posicions, no pot donarse, puig pesa sobre l' sufragi universal una amenssa imminent.

En un manifest publicat a Madrid y firmat per en Pau Iglesias y l' Anton Quejido s' exhorta als socialistas a que acudeixin a las urnas en los próximos comicios. En igual sentit va expressarse l' mateix Iglesias diumenje, a Bilbao, en un meeting que s' va veure extraordinariament concorregut. En son discurs va anticipar corrents de sincera concòrdia ab lo partit republicà. 'L jefe socialista, davant del perill que amenssa a las llibertats modernes, aconsella la formació de una lliga poderosa constituïda per tots els amants de la democràcia. Es qüestió de vida ó mort. «Si en Silvela—digué—tanca 'ls oïdos a tota rahó y a las queixas de la patria, els socialistas serém los primers en impulsar l' adveniment de la República, lluytant, si es precis, a la vanguardia, puig nosaltres estém més interessats que ningú, en que no sufrixin detriment els drets polítichs.» Tota la concurrencia va acullir ab un aplauso calorós aquesta important declaració.

Es, donchs, precis que 'ls republicans de tots els matissos y 'l poble obrer sellin un pacte de aliansa ofensiva y defensiva, per evitar que la nació espanyola arribi al últim grau del enviliment, colcat com está 'l govern en mans dels reaccionaris y dels teócratas. La República serà sempre la causa del poble, y 'l poble obrer especialment li déu el seu concurs entusiasta. Sempre que las masses populars han arribat l' espatlla a la causa republicana, han contribuït a la salvació de la llibertat. Avuy la reacció se sent forta y s' creu autorizada per atrevirse a tot, aprofitant el pessimisme y la inactivitat de las masses obreras.

Que ningú parli de desenganys rebuts, pera justificar una inercia criminal. Si s' analisan desapassionadament las cau-

sas a que dits desenganys volen atribuirse, s' veurá que no tenen rahó suficient que 'ls aboni. Unicament el jesuitisme s' pot complaure en fer cundir una trista y saïcida desconfiansa, per assegurar millor l' imperi de la reacció.

Alsém, donchs els esperits a la llum, y concertém de una vegada per sempre l' acció de tots els elements adelantats. Els moments son preciosos. Las masses populars tenen la forsa, el partit republicà la bandera y ab ella 'l programa immediat; y tots junts tindrem el segur triunfo.

R.

L' ministre de Hisenda está a punt de contractar un empréstit per pagar el próxim cupó.

Pera pagar als infelissos repatriats, no hi ha diners.

En cambi pera pagar als tene-dors de la Deuda, se'n enmatlle-van.

L' instint popular no deixarà de fixarse en un contrast que pinta

tant al viu, l' estat de desigualtat irritant a que quedan reduïts els pobles, al caure en mans de la plutocràcia que tot ho explota y del clericalisme que tot ho beneheix.

En la inauguració del ferro-carril de Almeria, l' arribada dels coros catalans a n' aquella ciutat va ser acullida al crit de «¡Viva la República!...»

Es el crit que correspón. El progrés material y 'l progrés polítich son germans.

A León va anarhi en Mella a fer un pet de propaganda carlista.

Com a protesta, y per respondre a las aspiracions liberals de aquell vehinat, un regiment de tropa, diumenje, al sortir de missa, va encaminarse al quartel, al so marcial del Himne de Riego.

¡Molt bé pels soldats de la patria, qu' en aquests temps en que tant se treballa en sentit reaccionari, fan honor als sentiments liberals característichs del exèrcit espanyoll!...

De segur que 'n Polavieja no posará cap llas a la bandera de aquest regiment; pero no pot privarnos de que nosaltres li envihem un calorós aplauso!

Per últim en Sagasta s' ha enretirat una mica 'ls pels del tupé que de tant místich que 'l tenta desde la solució de l' última crisis, li havia caygut sobre 'l front y 'l impossibilitava de veurehi clar.

Ara diu, que si 'l govern extrema las sevas tendencias reaccionarias, no vacilará en anar als comicios coaligat ab tots els elements liberals y democrátichs.

De manera qu' en Sagasta s' figura haver dit una gran cosa, al manifestar qu' encare no está ben decidit y que la seva actitud dependrà en tot cas de la conducta que 'l govern observi.

Un' altra maula de aquest home eternament funest pera la causa liberal.

Molt torpe ha de ser en Sagasta ó molt torpes ha de figurarse que son els que arribin a fer cas de las sevas manifestacions.

La reacció sempre es reacció; com el veneno es veneno sempre. No hi ha necessitat de pendre'l pera fer-se càrrech dels seus efectes mortals.

Ho sabém de bona tinta. En las próximas elecciones el govern procurará evitar a tota costa que surtin elegidas las eminencias dels partits de oposició, que per sas condicions oratorias més guerra poden ferli, contribuint a obrir els ulls dels ciutadans.

¡Ah, si 'l cos electoral sabia cumplir ab lo seu deber! ¡Quína trencadissa de conillets de guix no hi hauria a Espanya en las próximas elecciones!...

¡Faritzeus, mes que faritzeus!

Ab un decret suprimint certas cessantias (no totas) dels que sigan ministres en lo successiu, tracteu d' engatassar al poble. ¡Per qué no li diheu que molts dels que deixin de percibir cantitats com a ex-ministres, seguirán percibintlas iguals ó superiors, per un ó altre concepte!

¡Faritzeus, mes que faritzeus!

¡Las cessantias!... No es aixó sols lo que hauriau de suprimir.

Suprimiu els càrrechs retribuïts per las empresas de ferrocarrils y otras que cauben baix la inspecció immediata del govern, gangas y propinas asquerosas que solen ser el gran recurs dels homes públichs sense conciencia.

Privéu de que un advocat que arribi al ministeri, pu-

ga exercir l' abogacia, fent pressió ab la seva influencia, sobre 'ls tribunals de justicia.

Aixó es lo que hauriau de suprimir; aixó es lo que hauriau d' evitar, per que aixó si qu' es immoral, escandalós é indigne.

¡Faritzeus, mes que faritzeus!

Es sabut que 'l Fiscal de Lleyda va denunciar *motu proprio*, al periódich *El Ideal*, per haver dit que 'ls *hermanos* maristas eran uns ignorants.

Ara bé: l' Audiencia provincial ha declarat nul las diligencias instruhidas é inadmissible la denuncia del fiscal.

¡Y 'l fiscal, no se sab fins ara que haja presentat la dimissió del seu càrrech!

Y aixó que mes que un funcionari de la justicia, co-neixedor de las lleys, ha demostrat ser un home completament ofuscat pel fanatisme religiós. Los seus superiors haurían de ferli compendre que no serveix per l' ofici.

Encare que l' Elvireta de 'n Carlets no sigués guapa, vull que consti que si la tingúes a tret, li faria una abraçada. La veritat es que se la mereix pel plet que acaba d' entaular contra 'l seu pare, reclamantli l' entrega de una part de l' herencia materna, que li correspón, y que 'l Terso li guarda, negantse a ferla efectiva de totas las maneras.

Celebrarém que l' amigueta del pintor Folchi logri la realisació dels seus desitjos, y ho celebrarém per que 'ns es molt simpática, al veure que treballa per posar en berlina a un home ridícul, que voldria fer la desgracia de la nació espanyola.

¡Ah si tornés al mon D. Eduart Gasset y Artime, l' ilustre fundador de *El Imparcial*, que tan valentas campanyas va fer en defensa de la llibertat democrática!...

¡Qué diria al veure al seu fill y successor entregaten cos y ànima a la reacció teocrática, y posant lo seu periódich a l' entera disposició del ministeri Silvela-Polavieja?

Estich mes que segur que del disgust tornaria a morir.

Pero Deu te un bastó, y *El Imparcial* que de tal manera olvida la seva historia liberal y democrática, en lo pecat trobará la penitencia.

CARTAS DE FORA.—Tarrassa.—Son unas preguntas tan especiales y de un género tan gras las que s' va permetre fer algun confessor a las nenas que l' dia 26 de febrer varen anar a pendre la primera comunió, que crech que 'ls pares de familia, avants de consentir que las sevas fillas s' arribin al amandó místich, a riscos de perdre l' ignocencia, haurían de mirarsh'hi una mica. Després succeheixen escándols com el de Lille, y qui gemega ja ha rebut.

Sitjes.—La semana passada va morir un noy de quinze anys sense tenir temps de ser combrat. La seva pobra mare enviá al magatzém a llogar candeleros y a encarregar enterro y funerals, y 'l carboner místich, després de dir que 'ls que moren sense sacraments no son mereixedors de res, exigí que li aflixessin per endavant els sis duros y picó que fan pagar del seus refilets els ensotanats. En vista de aquesta exigencia brutal y desusada, ja qu' en lloch es costum pagar sino quan la feyna es feta, se procedí al enterro del cadáver per amor de Deu, sent un dels mes concorreguts y lluhits que s' han celebrat en aquesta vila. Los sitjetans han donat ab aixó una lliassó merescuda al home negre. Ja ho diu el ditxo: «La cocidia esbotza 'l sach.»

Bellpuig.—Feya alguns dias que 'l rebadá místich venia intimidant a la quitxalleta que acut a la iglesia a aprendre la doctrina, dihent que darrera del altar hi havia un home vert y está clar, las ignocents criaturas, al sentir soroll y veure un home que treya 'l cap, fugian espalmadas y 'l capellá al davant fins a trèurelas al carrer. Tot alló portava qua. L' home que treya 'l cap era un italiá qu' estava desmontant un altar antich y de gran mérit, situat darrera del altar major. El rebadá místich se l' havia pulit per 1,400 pessetas y ja las tenia cobradas per endavant. Vingué l' dia 10 del corrent: dos carros parats davant de la iglesia anavan carregant els restos del altar; plovia a bots y a barrals, y algú s' enterá de lo que succehia y 'n doná coneixement a l' autoritat. Prompte acudiren l' alcalde y numerosos vehins, resoltos a impedir aquell escandalós abús. Al principi Mossen Pere s' mostrá molt terne, dihent que la iglesia era a casa seva y que a casa seva feya lo que li donava la gana. Pero davant del tesson de l' Alcalde y sobre tot al veure que 'l Notari, inventariava tots aquells objectes, no tingué més remey que arronsarse. El poble estava indignat y volia fer un escarment. Ni la pluja que queya, ni la guardia civil pogueren ferlo retirar de davant de la iglesia. Per espay de quatre horas reberen la mullena 'ls restos del altar que havian de ser carregats als carros y l' indignació del públich anava creixent per graus. Eran molts els que demanavan que surtis el toro. Y l' ensotanat, per últim, va sortir, y rodejat de las autoritats y de la forsa pública, pogué lliurarse de un grave disgust, escoltant empero la gran xiulada dels seus feligresos, y arreplegant un qu' altra grapat de fanch. Al arribar a casa seva, ni tant sols va recordarse de donar las gracias, als que 'l havian salvat de un atropello.—L' italiá entre tant va ferse torná els quartos y va marxar de la vila més que depressa.—A la tarde comparegué 'l rebadá místich a una reunió de las autoritats y dels principals contribuyents y en lloch de disculparse, s' empenyá en sostenir qu' estava en lo seu dret al fer lo que feya; manifestá qu' estava autorisat pel seu superior, y que ab el producte de la venta volia comprar un armari per la sagristia.—Fassi 'l públich els comentaris; fassinlos els inteligents en Bellas Arts, que veuhen desapareixer els tre-

sors acumulats en las iglesias, per anar a enriquir las coleccions y 'ls musseos extrangers. Lo que ha ocorregut a Bellpuig: la pèrdua que anteriorment s' havia notat de algunas joyas de valor, qual paradero s' ignora, justifican aquell famós decret de 'n Ruiz Zorrilla, incautantse dels objectes artístichs de las iglesias. En mans dels capellans no hi están segurs. Com que més s' estiman un duro que un sant, es molt perillós confiarlos a la seva custodia.

D' ACORT

L'arquebisbe de Toledo s' ha queixat públicament de que en tantas juntas, assambleas y meetings com s' han celebrat desde que s' ha acabat la guerra, ningú s' haja recordat de la religió.

Es la primera vegada qu' estich d' acort ab un príncep de l' iglesia. La observació del cardenal Sancha es justíssima, y jo l' havia feta al mateix temps qu' ell.

En las assambleas últimament reunidas s' ha parlat de tot: del exercit, de la marina, de l' agricultura, de l' ensenyansa; de tot, menos de la religió.

Pero crech qu' encare hi som a temps, y tota vegada que ni Cambras de comers ni Comitès agricolas han tocat aquest punt y vol l' arquebisbe de Toledo que jo trassi l' programa y formuli las conclusions que Comitès y Cambras s' han descuydat al tinter?

Veurá quina cosa més clara y senzilla. Espanya, al meu entendre, no está en el cas de sostenir gastos supèrfluos, y tot y sent molt catòlica, molt apostòlica y molt tot lo que vosté vulgui, se veu precisada a suprimir la paga del clero, desde l' últim escolá hasta l' arquebisbe de Toledo.

Aixó sí, l' Estat autorisa a l' Iglesia perque senyali als seus diversos treballs las tarifas de preus que vulgui. Al fi y al cap, els capellans no s' han de morir de gana.

Entrada a missa, tant; confessar, tant; escoltar una predicca, tant; ofici ab música, tant més.

Ja pot apretar, ja, senyor Sancha, que nosaltres no 'ns queixarem.

Aixís se conseguirán dugas cosas: l' Estat rebrá un gran alivi y l' Iglesia posará a proba l' grau de religiositat dels seus feligresos.

¿Qué hi diu l' arquebisbe de Toledo? ¿Li sembla bé? Si acás, ja pot comensar quan vulgui.

F.

A FILIPINAS (1)

¡Adiós, patria adorada, región del sol querida!
Perla del mar de Oriente, nuestro perdido edén;
á darte voy alegre, la triste, mustia vida!
Si fuera más brillante, más fresca, más florida,
también por tí la diera, la diera por tu bien.

En campos de batalla, luchando con delirio,
otros te dan sus vidas, sin dudas, sin pesar;
el sitio nada importa; ciprés, laurel ó lirio,
cadalso ó campo abierto, combate ó cruel martirio,
lo mismo es, si la piden la patria y el hogar.

Yo muero cuando veo que el cielo se colora
y al fin anuncia el día tras lóbrego capuz;
si grana necesitas para teñir tu aurora,
vierte la sangre mía, derrámala en buen hora,
y dórela un reflejo de tu naciente luz!

Mis sueños cuando apenas muchacho adolescente;
mis sueños cuando joven, ya lleno de vigor,
fueron el verte un día, joya del mar de Oriente,
secos los negros ojos, alta la tersa frente,
sin ceños, sin arrugas ni manchas de rubor!

¡Ensueño de mi vida; mi ardiente y vivo anhelo!
¡Salud! te grita el alma que pronto va á partir!
¡Salud!... ¡Oh! qué es hermoso caer por darte vuelo,
morir por darte vida, morir bajo tu cielo,
y en tu encantada tierra la eternidad dormir!

Si sobre mi sepulcro vieses brotar un día
entre la espesa hierba, sencilla, humilde flor,
acércala á tus labios, que es flor del alma mía,
y sienta yo en mi frente, bajo la tumba fría
de tu ternura el soplo, de tu hálito el calor!

Deja á la luna verme con luz tranquila y suave,
deja que el alba envíe su resplandor fugaz,
deja gemir al viento con su murmullo grave,
y si descende y posa sobre mi cruz un ave,
deja que el ave entone un cántico de paz!

Deja que el sol ardiente las lluvias evapore
y al cielo tornen puras con mi clamor en pos;
deja que un sér amigo mi fin temprano llore;
y en las serenas tardes, cuando por mi alguien ore,
ora también ¡oh patria! por mi descanso á Dios!

Ora por todos cuantos murieron sin ventura;
por cuantos padecieron tormento sin igual;
por nuestras pobres madres que lloran su amargura;
por huérfanos y viudas, por presos en tortura,
y por que pronto veas tu redención final!

Y cuando en noche obscura se envuelva el cementerio,
y sólo restos yertos queden velando allí,
no turbes el reposo, no turbes el misterio;
pero si acordes oyes de cítara ó salterio,
soy yo, querida Patria, yo que te canto á tí.

Y cuando ya mi tumba, de todos olvidada,
no tenga cruz, ni piedra que marquen su lugar,

(1) Dedicuém al general Polavieja aquesta sentida poesia, escrita per en Rizal, desde la capella, la vigilia del seu fusellament.

deja que la are el hombre, que la esparza la azada,
que todas mis cenizas se vuelvan á la nada,
y en polvo de tu alfombra se vayan á formar.

¡Entonces nada importa me pongas en olvido!
Tu atmósfera, tus campos, tus valles cruzaré;
vibrante y limpia nota seré para tu oído:
aroma, luz, colores, rumor, canto, gemido,
constante repitiendo la esencia de mi fe!

¡Mi patria idolatrada, dolor de mis dolores;
querida Filipinas, oye el postrer adiós!
Ahí te dejo todo: mis padres, mis amores:
voy á dó no hay esclavos, verdugos ni opresores,
donde la fe no mata, donde el que reina es Dios!

¡Adiós, padres y hermanos, trozos del alma mía,
amigos de la infancia en el perdido hogar!
Dad gracias; ya descanso del fatigoso día!
¡Adiós dulce extranjera, mi amiga, mi alegría!
¡Adiós queridos seres!... ¡Morir es descansar!

DR. RIZAL.

RECONSTITUHINT LA PATRIA

ESDE qu' en Silvela ocupa la primera poltrona d' Espanya, no té un moment de descans.

Va prometre que reconstituhiria la patria, y l' home posa en cumplirho tots els esforços possibles.

—La patria— diu ell— se compón de familias; la familia está formada per individuos: luego, pera proceder ab

método, s' ha de comensar pel comensament. Reconstituhim l' individu y tindrem reconstituhida la patria.

¡Y ho fa ab un salero aixó de reconstituhir l' individu!

La seva antessala n' está plena a totes horas. L' ordenansa fa passarlos de un a un al despaig del president, a mida que aquest va reconstituhintlos.

Entra un individu y saluda al Sr. Silvela.

—¿Qué se li ofereix?— diu aquest.

—Pues jo fa temps qu' estich sense colocació y com que aixó de la patria m' preocupa tant, venia á veure si podria donarme un bon empleo.

—¿Quins sacrificis ha fet vosté pel partit?

—¿Jo? Innumerables! M' hi estat tot lo día al café dibent mal de 'n Sagasta, hi saludat á n' en Pidal cada vegada que l' he trobat al carrer, y he llegit tots els discursos de vosté, per llarchs que hajan sigut.—

En Silvela, eternit per aquesta última manifestació, l' apunta á la llista y n' entra un altre.

—Digui.

—Considero qu' en Romero Robledo es l' home mes funest de la terra: que 'ls fusionistas no han de pujar may més y que aquí, fora vosté, no hi ha ningú que tingui cara ni ulls. Per lo tant...

—Per lo tant ¿qué?

—Li agrahiria moltíssim que m' dongués una colocacioneta una mica regular... no pel vil interés, sino pera poguer contribuir ab lo méu concurs á la regeneració d' Espanya.

—¿Qué sab fer vosté?

—Tot lo que vulgui. Toco l' acordeón, jugo al billar, munto en bicicleta, ajudo á dir missa, ballo l' minué, canto de tenor y soch de la Reparadora.

—Está molt bé: se l' tindrà present.

Y tocant el timbre, el Sr. Silvela crida:

—Un altre!

Entra l' aspirant y s' encara molt tranquilament ab D. Francisco.

—¿No m' coneix? Soch en Barraforta.

—Barraforta... m' balla pel cap, pero no acabo de....

—Sí, home; l' que vosté ha nombrat secretari del govern civil de....

—Ah!... Just, ara hi caych.

—Donechs vinch á comunicarli, encare que ab molt sentiment, que no accepto l' càrrech.

—¡Bravíssim! D' aixó n' dich homes desinteressats y dignes y....

—No, si no l' retxasso per dignitat, ni per desinterés ni per aixó que vosté suposa: no accepto l' càrrech, per insuficient.

—¿Vosté insuficient? No sigui tan modest.

—El sou, el sou es el qu' es insuficient. Perque, vosté mateix pot contarho ¿qué n' faig de la paga de secretari, ab la familia que som? Jo, la dona, set criaturas, dugas cunyadas, la sogra, un nebot, tres gossos, dos gats, un lloro... Vaja, m' es impossible acceptar semblant empleo.

—Pues ¿qué voldria vosté?

—Qualsevol cosa!... Mentre la paga valgués la pena, no miraria prim. ¡La qüestió es que la familia vaji bé y la patria quedi satisfeta.

Naturalment, en Silvela li dona esperansas y l' posa á la llista... y continúan entrant nous pretendents.

L' un porta recomendacions del comité del districte y del bisbe de la diócesis.

L' altre alega com á principal mérit el ser parent de 'n Martínez Campos.

Aquest aspira a ser concejal, aquell vol ser diputat, aquell ab que l' nombressin estanquer ja s' donaria per satisfet.

Y la reconstitució de la patria va avansant, avansant a pas de carga y la llista de pretendents allargantse qu' es un gust, fins que á entrada de foch l' ordenansa interrompt l' audiéncia del president.

—Don Francisco—li diu—hi ha en Polavieja y en Durán y Bas.

—¿Qué volen?

—Venen á resar lo rosari ab vosté.

FANTÁSTICH.

ESCUSAS DE MAL PAGADOR

Pues senyor, s' ha de ser just y confessar la vritat; avuy, lo ser repatriat es cosa que dona gust.

Els pobres minyons, que s' veuhen escurats completament, s' agitan diariament van á demaná l' que 'ls deuhen.

—¡Volém sortir d' aquests trances! diuhen ab veus ofegadas:—

¡Volém de totes passadas l' import dels nostres alcances!—

Sembla que aixó als governants els hauria de ferir

¿no es cert? Donchs ells deixan dir, tan frescos y tan campants.

Y al presenció 'ls alborots dels que lo qu' es seu reclaman, els bons ministres exclaman:

—¡Fan pena, pobres xicots!

Que aixó no va de brometa, ben palpablement ho indican las noticias que s' publican cada día á la Gaceta.

«El govern té 'ls passos dats

perá obrar com procedeix,

y desde ara reconeix

el deute dels repatriats.»

¿Torna á passá algú que crida,

veyent que no cobra ré?

—«Calma y no perdú la fe;

vostre govern no us olvida.»

Ahir: «La liquidació

s' ha de comensar molt prompte.»

Avuy: «Us hem de fé l' compte;

paciencia y no tinguén pó.»

Gracias á aquest expedient,

van passantne las senmanas,

sempre ab promesas galanas,

embolicadas ab vent.

Els: «Miréu que 'ls repatriats

estém ja sechs com uns fils.»

A Madrit: «Visquéu tranquils;

«els vostres drets son sagrats.»

Y així el govern els halaga,

els escolta ab compassió,

els diu que tenen rahó,

pero, ab tot y aixó... no 'ls paga.

C. GUMÁ.

OBRA NOVA **Ha sortit LO LLIBRE** DE LAS **CENT VERITATS** PER C. GUMÁ Preu: **DOS rals** Un tomet ilustrat, de 32 páginas Se ven per tot arreu.

FRUYTA DEL TEMPS

LE TEMPS es un dels periódichs mes serios de París. Las sevas opinións solen estar basadas en un criteri molt desapasionat, y per tal motiu son sempre dignas de tenirse en compte. L' altre día s' ocupava de nosaltres en un article titulat: «La crisis espanyola,» y del qual anem á donarne un petit extracte.

«La monarquia constitucional—diu—no s' ha arrelat á Espanya, tota vegada que l' parlamentarisme no garantisa la llibertat de la nació, ni 'ls drets individuals. El trono de Alfonso XIII oscila en la buydor.

«Afegeix l' articulista que resulta curiós l' espectacle de un rey malaltís y de una pobra dama que defensa la corona y la vida del seu fill, sense que sa tendra llealtat logri despertar lo cor del poble.

«Los partits y 'ls homes polítichs—afegeix—obran creyent en l' estabilitat indestructible del actual estat de cosas, de manera que no s' atreveix ningú á pensar ni á parlar, colocantse davant de la verdadera realitat de la situació, trágica en extrém.

«La monarquia constitucional, atemperada pels pretoriáns, es una mentida y una contradicció. La centralisació está oposada al geni provincial y federalista dels espanyols. Lo país dupla entre l' reinat del carlisme y un' àmplia autonomia proporcionada per la República federal.

«Aquest quadro no te res d' exagerat. No confessará l' senyor Silvela la seva exactitut, pero ell contribuheix á que reflecti ab fidelitat la política espanyola que s' desarrolla actualment, contribuhint ab los elements del seu Gabinet á la perturbació y confusió d' Espanya dintre de una situació mes fosca cada día.

«Contra l' dret modern d' Espanya l' elecció del general Polavieja pera l' càrrech de ministre de la Guerra irrita als generals.

«¿En qué parará al últim una situació semblant?

«Aumentan las ambicións. Lo Sr. Silvela manifesta bon desitj y demostra tenir capacitat; pero fora indispensable un miracle perque, á pesar de la seva llealtat, no contribuís en definitiva á la pèrdua de lo qu' estima y al triunfo de lo que aburreix.»

No hem de afegir nosaltres una sola paraula á las interesants impressións polítichs formuladas per un dels periódichs mes considerats d' Europa.

J.

o ministre d'Estat acaba de facilitar 25 000 duros al Marqués de Ayerbe, embaixador a Portugal, perquè pugui portar desde aquell país a Zaragoza dos ó tres ossos de Santa Isabel, que li han sigut oferts pel bisbe de Oporto.

¡Ay Senyor!... Ab aixó s'entreté'l nostre govern y ab aixó s'gasta 'ls diners de la nació!...

¿No 'n tenim encare prou d'ossos, ab els dels pobres repatriats que han vingut a Espanya, després de la guerra?

Una estadística fixa en 1.930.000 el número dels antropòfagos que s'troban actualment disseminats pel globo.

Se'm figura que aquesta estadística peca de deficient, tota vegada que compren tan sols als caníbals de color, sent aixís que n'hi ha també de blancs.

Sense sortir de la nostra nació poden senyalar-se'n y no pocs que s'están menjant als espanyols de viu en viu.

Suposan que 'l govern s'ha tirat a's brassos del Pare Montanya, confessor de las institucions.

¿Quí sab, si algún dia, resonará 'l crit de:—Ciutadans, a la montanya!...

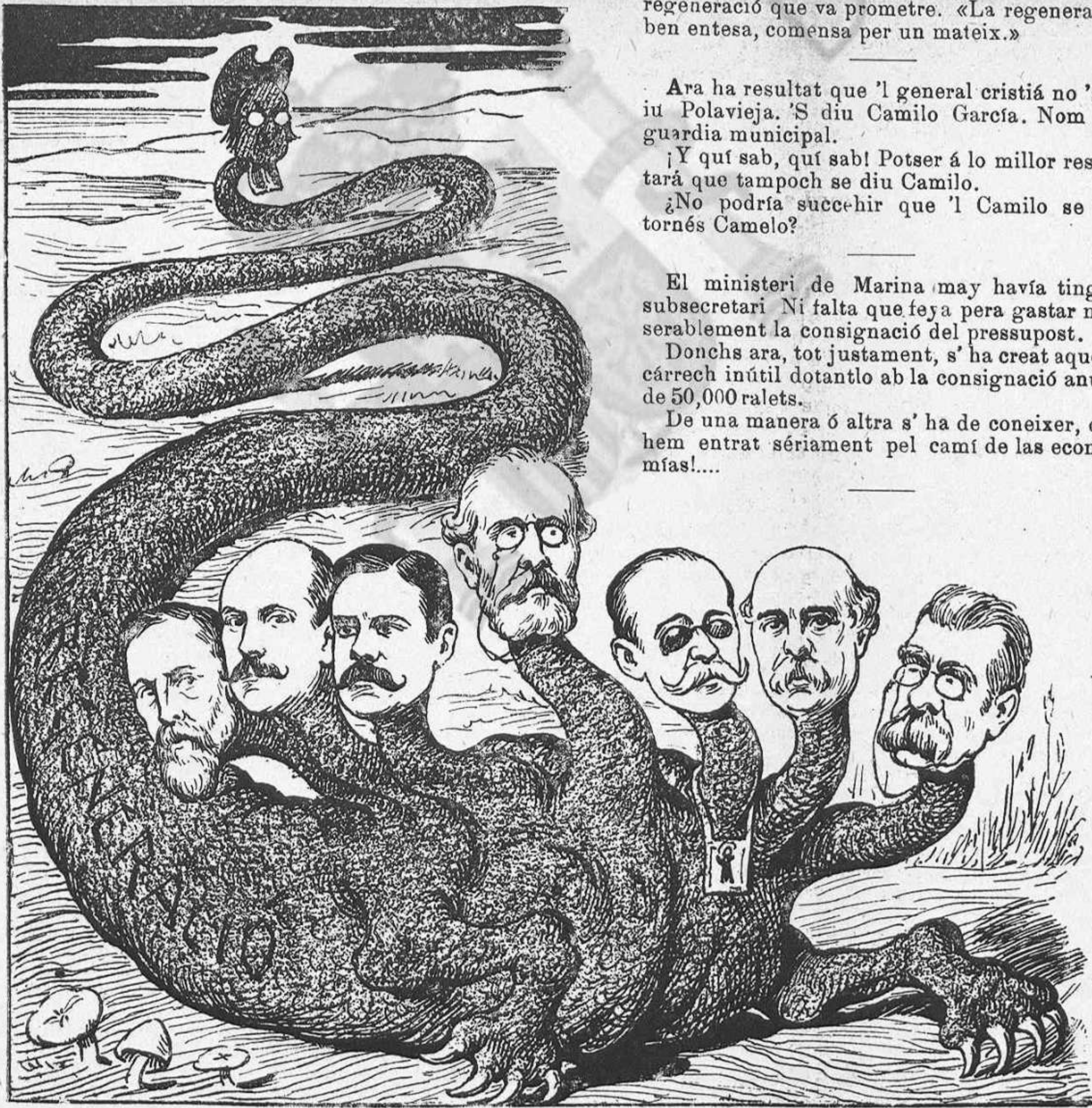
Montanya contra montanya.
Similia similibus curantur.

Síntesis de las instrucciones donadas als governadors en lo moment de anarse'n a fer cárrech del mando de sas respectivas provincias.

En la reunió pública. 'L Ministre:—¡Molt respecte a la legalitat del sufragi!... El govern no consentirá que s'fassin trampas de cap mena.

En la reunió secreta, tinguda immediatament des-

LA HIDRA DELS SET CAPS

¡¡ A combátrela, liberals!!

prés:—Res de lo dit ¿eh? Es menester esparvilar-se, fent sortir als diputats del govern, costi lo que costi.

Un jesuïta al panyo:—Aquests mestres ne saben la prima. Ja 's coneix que 's rossan ab nosaltres!....

Després de molts incidents, en que 'ls silvelistas y 'ls pantorrillistas han anat de tomballons, per últim ha sigut nomenat arcaide de Barcelona 'l Doctor Robert.

Molt mala deu veure 'l govern la situació de la capital de Catalunya, quan nomena arcaide a un metje de las condicions especialíssimas del agraciad ab 'l arcaidía.

De molt temps ensá, el Doctor Robert, a Barcelona, no es crida a consulta, si no en los cassos desesperats.

L' hereu Pantorrillas que ha sigut sempre l' amo del cotarro monárquich, no hi volia passar de cap manera pel nomenament del afamat Doctor; pero, amigo, no hi havia mes remey, y al últim se va resignar a acceptarlo.

Per supuesto que ho ha fet ab el propòsit de continuar exercint de cac'h. Tant e li deu donar tenir com deixar de tenir l' arcaidía a la seva disposició, mentres no li espatllin la máquina de la tortura electoral. Tant es aixís, que la primera felicitació que va rebre 'l Doctor Robert, sigué la del Hereu Pantorrillas.

Lo qu' ell deu pensar:—Ara 'ls malalts descansarán, y 'l metje comensará a patir.

Son molts els que s'preguntan:

—¿Y donchs que fa 'l govern que prometia millorar la situació d'Espanya en un tancar y obrir d' ulls? ¿Quinas midas pren? ¿Quinas reformas proposa? ¿Quins decrets publica?

Vaja, homes, no sigan impacients. El govern prepara las novas eleccions y reparteix turró. No son pocs els seus partidaris que van trayent el ventre de pena. Per lo tant, no 's queixin de que no realisi la regeneració que va prometre. «La regeneració ben entesa, comensa per un mateix.»

Ara ha resultat que 'l general cristiá no 's diu Polavieja. S' diu Camilo García. Nom de guardia municipal.

¿Y quí sab, quí sab! Potser a lo millor resultarà que tampoch se diu Camilo.

¿No podria succehir que 'l Camilo se 'ns tornés Camelo?

El ministeri de Marina may havia tingut subsecretari. Ni falta que feya pera gastar miserablement la consignació del pressupost.

Donchs ara, tot justament, s'ha creat aquest cárrech inútil dotantlo ab la consignació anual de 50,000 ralets.

De una manera ó altra s'ha de coneixer, qu'hem entrat sériament pel camí de las economías!....

L' ONCLE SAM A FILIPINAS

(De un periódich extranger.)

En bon camp de punxas m'hi ficat!... Si 'n surto sancer ja faré prou.

Els catalanistas entusiastas de 'n Polavieja están contentíssims ab el nomenament del Doctor Robert per l' arcaidía de Barcelona.

Y tenen rahó.

Per araja han posat un bon cataplasma a la seva causa, y, fet y fet, mes val alguna cosa que no res.

Obrarán, donchs, ab un sentit práctic molt sustancios, si procuran no deixar perdre l' ocasió d' entafurarse a la Casa Gran. Allá 'ls espera una bona taula, un bon lit y poca feyna.

Ara, per lo que respecta a la decantada autonomia, espèrinla sentats a las taulas de aquelles oficinas.

Perque l' actual govern no hi está pas per l' autonomia. Li interessa mil vegadas mes l' autoseva.

Desde que 'ls soldats yankees ocupan la Habana, han suprimit el reparto entre 'ls pobres dels sobrants del ranxo.

Ara 'l donan a uns porchs que crían en tots los quartels.

Es alló que s' diu: «Cada hu s' estima als seus.»

S' atribueix a un home polítich, afiliat a un dels partits monárquichs, la següent frase:

—Jo tinch per principi no obedir mes que a la meva conciencia... y encare!

A L' INSERTAT EN L' PENULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—Pa trio-ta.
- 2.ª ANAGRAMA.—Botas—Bastó.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—La rondalla del Infern
- 4.ª LOGOGRIPO NUMÉRICH.—Falset.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Los ignorants.

Han endevinat las 5 solucions els ciutadans Ala de Pollastre, Un Xarramech y Pep Titaina; n'han endevinadas 4: Pau Polit y Antón de la Segarra; 3: Un Mártir del 69 y J. M. M.; 2: Palitroch, Nena Xamosa y Un Ex-sarauhista y 1 no més: Sastre d' Arpillera, J. Moreno y Un Sabadallench.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciutadans J. Busquets, N. Miarons, C. Morera Font, Pau Faluga, Cel de amor, A. dels Parpals, J. Pellicer, R. Martí de Calaf, Un Saragatero, Sastre d' arpillera, y Un ex-sagrístà:—Lo qu' envian aquesta senmana no fa per casa.

Ciutadans P. Parda y P., Colau C., J. M. R. (a) Desmariñas, A. del Pollastre, Fidel Delfi, Un billarista, Vicente, J. Torrent y M., Un smart, Pere Sesquilla, Dos Forners, P. Faluga, y J. M. Bertomeu:—Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta senmana

Ciudadà M. He ollós: La composició va bé.—S. Alsina y Clos: Idem la que 'ns envia vosté.—Rossendo Pons: No creyem que siga cap broma: a pesar de tot procurarem complaure'l, evitant la duplicitat de pseudónims.—Capdany: L' articlet es aprofitable.—J. Colominas M.: La composició es fluixeta.—4. Carrasca Gayán: La de vosté no mata. ¡S'ha dit tantas vegadas lo mateix!...—Francesch Comas: Va bé: l'aprofitarem.—J. Valls Chissos: No hi trobem el compte.—A. Cortina Rivera: Totas dugas son molt rípiosas, careixent de aquella facilitat qu' es un dels principals encants dels treballs en vers, Una d' ellas ademés es massa transparent.—Pepet del Segre: No 'ns acaba de fé 'l pes.—M. Conill de Bosch: Va bé y la publicarem.—K. Bot: Quedem enterats.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.